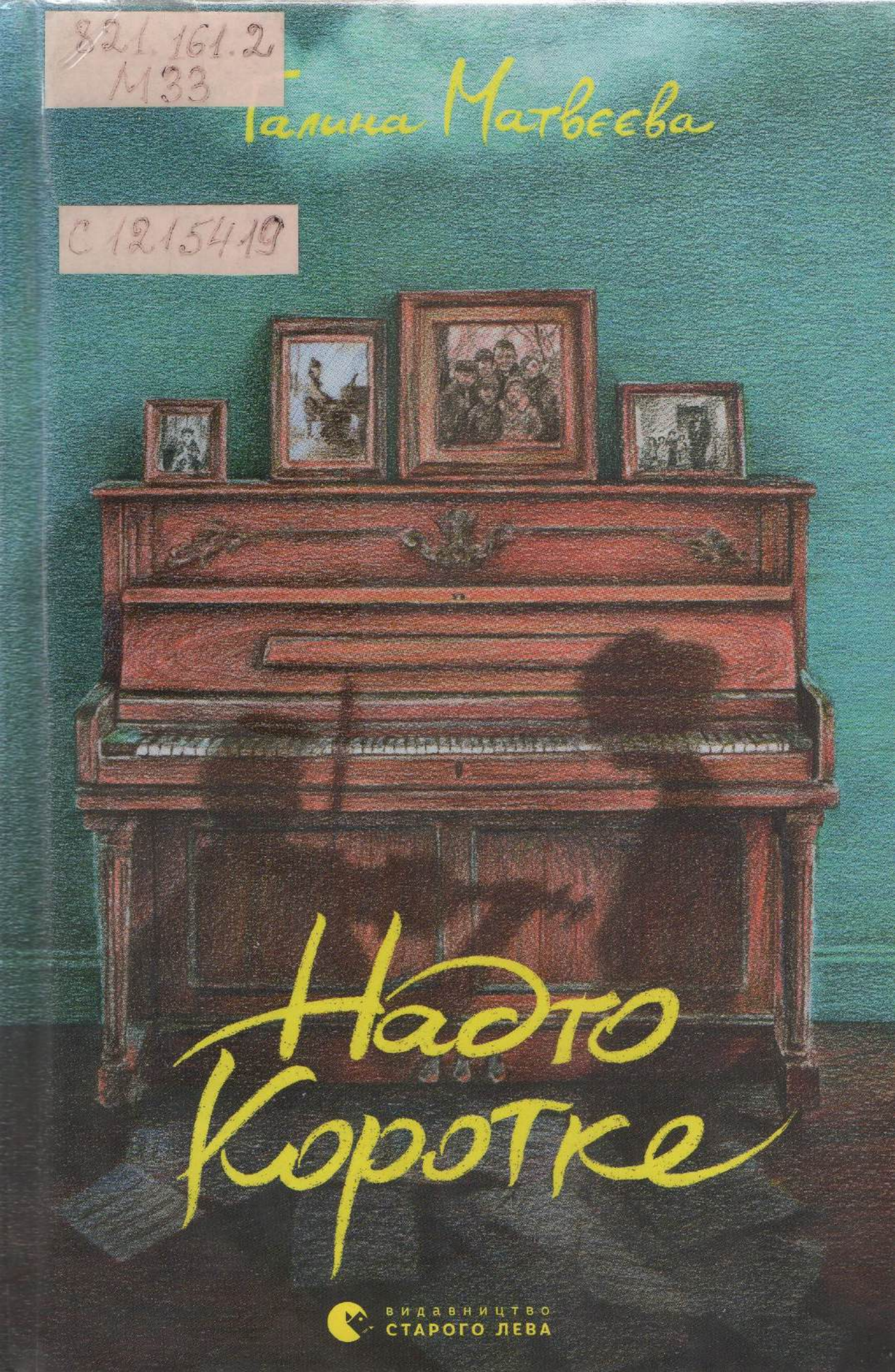
821.161.2
М33
С 121541 9

Галина Матвєєва

Надто коротке

видавництво
СТАРОГО ЛЕВА

5

— То що ти будеш із цим робити? — Люба воює з розсувним механізмом крісла-ліжка. Я сиджу на підвіконні, обіймаючи подушку. Учора спала по-королівськи, сьогодні повертаю диван племінниці Насті, нехай дитина нормально відпочине перед іспитом, ночуватиму в кухні.

— Допомогти? — ввічливо питаю, знаю, що Люба впорається.

— Та-а, — звісно, механізм піддався. — Не мала Інна клопоту. Чого дівчата на свій розсуд не похазяйнували?

— То ти про майстерню? — здогадуюсь я. Настя зазирає до кухні. У довгій білій майці вона схожа на привида. Пучок темного волосся на маківці закріплений олівцями, ще один олівець вона нервово гризе.

— Настусю, йди спати, чого швендяєш? — сміється Люба.

— Я їсти хочу, — бурчить дівчина.

— Це нервове. Попий водички та йди собі, — каже сувора матуся.

— Розбудиш о шостій? — питає Настя.

— О сьомій. Добраніч, доню, — Люба витягає списи олівців із Настусиного волосся й цілує її. — Спати-спати!

Настя приречено зачиняє за собою кухонні двері. Люба завмирає з підковдрою в руках, прислухається.

— О, Петро хропака дає! Піду його перекантую на бік, бо інакше Настуся до ранку не засне. Тобі колисанку ж не треба? — підморгує.

— Добраніч! — усміхаюся.

Люба і влітку загортається у вовняну ковдру, пальці в неї мерзнуть. Петро зве її Жабусею, а вона його Хру. Мені в таку спеку достатньо й простирадла, проте як відмовитися від зайвого тепла?

Після вечірнього дощу небо яснішає, зірки продираються крізь морок, заглядають у вікна. Таки ковдра доречна. Справді, що робити з майстернею? Вирішуватиму «ютро».

Королі стояли біля пічки: жупанчики латані, вовняні хустини по підлозі розкидані. Той, що сажею татові вуса намалював, промовив:

— Нині зірка зійшла!

— Ніні зійка зійся!

— Валику, голосно кажи! Тітонька Наталія любить, коли виразно про Бога читають. Вона тобі за це хлібчика подарує чи цукру грудку!

— Треба ще ціпок узяти. І триматимемося за руки, щоб собака сусідський нас не покусав.

— Яшо, в того старого собаки вже й зубів нема.

— Тобі, Льошо, все нічого, а мені жаско.

Моя бабуся ввійшла до хати, тримаючи щось в оберемку. Дядьки й тато одразу змовкли, витягли шиї, як гусаки, та не могли дочекатися, поки вона з'явиться в кімнаті. Бабуся роззулася, стягнула кожух та хустку, поправила фартух.

— Ой, леле, що це ви в кіптяві всі?

— Так ми ж королі з далеких країв! — відповів дядько Олексій. — Ти нам розповідала, що в Америці є такі засмаглі люди, ніби їх пофарбували.

— А нащо ви зі скрині повитягали хустки? — розсердилася мати королів.

— А в мене вуса! — похвалився тато.

— І Валика повимазували. Горе мені...

— Мамо, не сердься-я-а-а!.. — дядько Яків тер щоки та хнюпав.

— От завжди ти!.. — дядько Олексій злегка штурхнув брата.

— Досить! — обірвала королівську сварку бабуся. — Хотіли йти до дядьків, то йдіть. Я поки що кулагу варитиму. Мені сусідка за збір трав'яний висівок та дички дала.

— А якщо родичі нас в сажі не впізнають? — дядько Яша шморгнув носом.

— Ви ж королі з далеких країв! — бабуся висипала на стіл маленькі жовті груші, помацала деякі, чи не гнилі. — Вас і не мають упізнавати.

Додала світла, запаливши ще одну тріску. Хлопці гомоніли, взуваючись. Гупали, стукали, верещали. Відчиняли двері.

— Чорти якісь! — нарешті почувся дорослий чоловічий голос. Чоп-чоп! Чав-чав! Чоп-чоп! Три пари чорних чобіт у кімнаті. Махорка. Снігова каша на підлозі.

Бабуся трохи відступила до пічки. Так, значно тепліше, дрижаки вгамувалися, дихати легше. Голову підвести можна, роздивитися, хто прийшов. Принаймні одного з них упізнала. Найчорнішого з трьох. Він склав руки за спиною, оглянув стелю, притримуючи на голові кашкета:

— Непривітна господиня. Кутю варити зібралася? — витяг якогось папірця, наблизився до столу, змахнув батіжком груші на підлогу. Поклав папірець на стіл.

— Та чи вона письменна? — зареготав менш чорний, просто нижчий на зріст. Озирнувся на королів, що застиглі на порозі.

— Може, вона німа? — спитав третій.

— Та все вона розуміє, — найчорніший поклав батіжка на папірець. — Маємо рішення націоналізувати цю хату.

— Самі вирішили?

— ХТО ЦЕ СКАЗАВ?

У бабусі змокла сорочка. «Вони лише чорти у Святвечір», — вмовила себе.

— Зійка, — пошепки казав тато та показував на червону прикрасу чорного кашкета.

— Так, — усміхнувся один із чортів та штовхнув чоботом скриню, вкриту ряднином.

— Це дитяче, — озвалася бабуся, коли найменший чорт почав витягати зі скрині книги, бляшанки й згортки тканини.

— Ну, звісно! Ти зараз скажеш, що тут усе дитяче! — він торохкотів бляшанкою біля свого вуха, сподіваючись угадати, що всередині.

— Семена там. Цибуля, часник, буряк.

— Я в місті бачив, у таких коробках тютюн зберігають, — глянув другий чорт. — Тютюн є?

— Молокани не вживають, — найчорніший зручно сидів біля столу та злегка змахував у повітрі своїм батіжком.

— Ось тут якесь придане! — найменший витяг зі скрині об'ємний пакунок, зав'язаний білою тканиною.

— Це не можна чіпати, — тихо промовила бабуся. — Це на смерть.

— Ця відьма нас прокляти хоче? — спитав найменший, його червоні пальці вже залізли всередину пакунка.

— Шати для труни, — пояснив найчорніший.

Чорт жбурнув на підлогу бабусин пакунок. Тільки мереживо домовинне собі забрав, запхав під шкірянку.

Тієї ночі Син Божий не отримав подарунків, бо королі з дальніх країв утікали подалі від зірки й заночували в курнику.

І був Святвечір на землі,
І три заморські королі
Ішли по зорях ув імлі...

6

— Чого ти всміхаєшся? — питають губи при чорних вусах та бороді. Розглядаю свої темні окуляри в Сім-Сімових дзеркальних скельцях на пів обличчя й кажу:

— Рада тебе бачити.

— Та ну тебе! — обіймаємося. Друг призначив мені зустріч біля Половецьких Баб на площі Конституції. Сім-Сім нахиляється за своїм паперовим стаканчиком кави, тримаючись за одну зі скульптур. Трохи нижче пласких кам'яних грудей пані затисла руками якийсь невеличкий предмет. Сім-Сім проводить долонею по ньому:

— Я називаю цю пані «Кава ту гоу».

— Кумедно, — сміюся. — Що, Сім-Сіме, бурхлива ніч?

— Про те саме хотів тебе спитати, — трохи зсуває окуляри вниз.

— Жахливе наснилося.